A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2010. április 15. *

A C-511/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (Németország) a Bírósághoz 2008. november 25-én érkezett, 2008. október 1-jei határozatával terjesztett elő az előtte

a **Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH**

és

a **Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, C. Toader (előadó), C. W. A. Timmermans, P. Kūris és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. október 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV képviseletében K. Haase Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és S. Unzeitig, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében J. Rodríguez Cárcamo, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és H. Almeida és P. Contreiras, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében W. Wils és H. Krämer, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. január 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 144., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 319. o.) 6. cikke (1) bekezdése első albekezdése második mondatának és (2) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH (a továbbiakban: Handelsgesellschaft Heinrich Heine) és a Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV (a továbbiakban: Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen) közötti, a távollevők között kötött szerződésekben elállás esetén az áru megküldésével járó költségek fogyasztóra hárítása tárgyában indult peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

3 A 97/7 irányelv (4) preambulumbekezdése kijelenti:

„mivel az új technológiák bevezetésével megsokszorozódik azoknak az eszközöknek a száma, amelyek révén a fogyasztók megismerhetik a Közösségben bárhol tett ajánlatokat és leadhatják rendeléseiket; mivel egyes tagállamok már különböző vagy eltérő fogyasztóvédelmi rendelkezéseket hoztak a távértékesítés területén, ami káros hatást gyakorol a belső piacon a vállalkozások közötti versenyre; mivel ezért közösségi szinten egy minimális közös szabályozás bevezetése szükséges ezen a területen".

4 Az említett irányelv (14) preambulumbekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„mivel a fogyasztónak a szerződés megkötése előtt nincs lehetősége arra, hogy ténylegesen megtekintse a megvásárolni kívánt árut vagy megismerje a szolgáltatás jellemzőit; mivel a fogyasztó számára biztosítani kell a szerződéstől való elállás jogát, kivéve ha ez az irányelv másként rendelkezik; mivel azért, hogy ez a jog ne maradjon formális, amennyiben a fogyasztó gyakorolja elállási jogát, az ezzel kapcsolatban felmerülő esetleges költségeit az áruk visszaküldésének közvetlen költségeire kell korlátozni; mivel ez az elállási jog nem érinti a fogyasztónak a saját nemzeti joga szerinti jogosultságait, különösen ha a fogyasztó sérült árut, hibás szolgáltatást kap, illetve olyan árut vagy szolgáltatást, amely nem felel meg az ajánlatban szereplő leírásnak;

mivel a tagállamoknak kell meghatározniuk az elállási jog gyakorlásából eredő egyéb feltételeket és szabályokat.”

5 Ezen irányelv „Előzetes tájékoztatás” című 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Bármely távértékesítési szerződés megkötése előtt a következő információkat kell kellő időben a fogyasztó rendelkezésére bocsátani:

[…]

c) az áruk vagy szolgáltatások adókat is tartalmazó ára;

d) a szállítási költségek, adott esetben;

[…]”

6 Ugyanezen irányelv „Elállási jog” című 6. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Bármely távértékesítési szerződés esetén a fogyasztó legalább hét munkanapnyi időtartammal rendelkezik arra, hogy büntetésektől mentesen és indokolás nélkül elálljon a szerződéstől. A fogyasztótól az elállási jog gyakorlása esetén csak az áruk visszaküldésének közvetlen költségei követelhetők.

[…]

(2) Amennyiben a fogyasztó e cikknek megfelelően él elállási jogával, a szállító köteles a fogyasztó által kifizetett összegeket költségmentesen visszatéríteni a fogyasztó számára. A fogyasztótól az elállási jog gyakorlása miatt csak az áruk visszaküldésének közvetlen költségei követelhetők. Az ilyen visszatérítést a lehető legrövidebb időn belül, de legfeljebb 30 napon belül teljesíteni kell.”

7 Az említett irányelv „Minimumzáradék” című 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok az ezen irányelv által szabályozott területen elfogadhatnak, vagy hatályban tarthatnak a[z EK-]Szerződéssel összhangban lévő szigorúbb rendelkezéseket annak érdekében, hogy a fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosítsanak. Az ilyen rendelkezések a Szerződés tiszteletben tartásával adott esetben közérdekből megtilthatják a hatályuk alá tartozó területen egyes áruk vagy szolgáltatások, különösen gyógyszerek, távértékesítési [helyesen: távollevők között kötött] szerződéssel történő értékesítését.”

A nemzeti szabályozás

8 A fogyasztóvédelmi jog megsértése vagy más jogsértések esetén az abbahagyásra kötelezés iránti keresetekről szóló német törvény (Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen) 2. cikke a következőket írja elő:

„(1) A fogyasztók védelme érdekében abbahagyásra kötelezés iránti kereset indítható azzal szemben, aki a fogyasztók védelmét célzó rendelkezéseket (fogyasztóvédelemről szóló törvények) – az általános szerződési feltételek alkalmazásától vagy az azokra vonatkozó ajánlástól eltérő esetekben – megsérti. Ha valamely kereskedelmi vállalkozásnál elkövetett jogsértések munkavállalónak vagy tisztségviselőnek tudható be, az abbahagyásra kötelezés iránti kereset a vállalkozás tulajdonosa ellen is irányul.

(2) E rendelkezés alkalmazásában »fogyasztóvédelemről szóló törvények« alatt különösen a következőket kell érteni:

1. a Polgári Törvénykönyvnek [Bürgerliches Gesetzbuch, a továbbiakban: BGB] […] a távollevő eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött szerződésekre vonatkozó rendelkezései […].

[…]”

9 A BGB „Elállási és visszaadási jog távollévők között kötött szerződések esetén” című 312d. §-ának (1) bekezdése kimondja:

„A fogyasztónak távollévők között kötött szerződés esetén elállási joga van a 355. § alapján. Áruszállítási szerződések esetén elállási jog helyett a 356. § értelmében vett visszaadási jog biztosítható a fogyasztó számára.”

10 A BGB-nek „A szerződéstől való elállás hatásai” című 346. §-a értelmében:

„(1) Ha valamely szerződő fél a szerződésben fenntartotta az elállás jogát, vagy az elállás joga jogszabály alapján illeti meg, a szerződéstől való elállás esetén vissza kell adni a dolgot, és ki kell szolgáltatni a ténylegesen igénybe vett hasznokat.

(2) A visszaszolgáltatás vagy a helyreállítás helyett az adós az ellenérték megtérítésére köteles, ha:

1. a visszaszolgáltatást vagy a helyreállítást a szerzés jellege kizárja;

2. a megszerzett dolog elhasználódott, elidegenítették, megterhelték, feldolgozták vagy átalakították;

3. a megszerzett dolog elromlott vagy eltűnt; nem vehető azonban figyelembe a rendeltetésszerű használatból eredő elhasználódás.

Amennyiben a szerződés ellenszolgáltatás nyújtását írja elő, az ellenérték összegének kiszámításakor azt kell alapul venni; amennyiben valamely kölcsönből származó előny ellenértékét kell megtéríteni, bizonyítható, hogy az előny értéke alacsonyabb volt.

(3) Kizárt az ellenérték megtérítésének kötelezettsége:

1. ha az elállásra okot adó hiba kizárólag a dolog feldolgozása vagy átalakítása során merült fel,

2. ha a hitelező felelős a dolog elromlásáért vagy eltűnéséért, illetve ha nála is bekövetkezett volna a kár,

3. ha jogszabályban meghatározott elállási jog esetén a dolog elromlása vagy eltűnése a jogosultnál következett be, jóllehet az utóbbi a saját ügyei intézésére jellemző gondossággal járt el.

A fennmaradó jogalap nélküli gazdagodást ki kell adni."

11 A BGB „A szerződéstől való elállást követő hasznok és használat” című 347. §-ának (2) bekezdése a következőt mondja ki:

„Ha a kötelezett a dolgot visszaadja, ha a használat ellenértékét megfizeti, vagy ha ilyen ellenérték megtérítési kötelezettsége a 346. § (3) bekezdésének 1. vagy 2. pontja alapján nem áll fenn, akkor részére a szükséges ráfordításait meg kell téríteni. A kötelezett egyéb ráfordításait is meg kell téríteni, amennyiben azokkal a jogosult gazdagodik.”

12 A BGB „Elállási jog fogyasztói szerződések esetén” című 355. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a fogyasztónak törvény biztosít elállási jogot e rendelkezés értelmében, a fogyasztót nem köti a szerződés megkötésére irányuló akaratnyilatkozata, amennyiben attól határidőn belül eláll. Az elállást nem kell indokolni, és írásban vagy a dolog visszaküldése útján két héten belül kell közölni az eladóval; a határidő betartásához elegendő az időben történő postára adás.”

13 A BGB „Visszaadási jog fogyasztókkal kötött szerződésekben” című 356. §-ának (1) bekezdése a következőt írja elő:

„Amennyiben jogszabály kifejezetten megengedi, a 355. §-ban előírt elállási jog helyett a szerződésben korlátlan visszaadási jog biztosítható, amennyiben a szerződést adásvételi tájékoztató alapján kötötték. E célból a következő feltételeknek kell teljesülniük:

1. az adásvételi tájékoztató egyértelmű tájékoztatást tartalmaz a visszaadási jogra vonatkozóan,

2. a fogyasztó megfelelő szakértelem nélkül is részletesen megérti az adásvételi tájékoztatót, valamint

3. a visszaadási jogot írásban biztosítják a fogyasztó számára."

14 A BGB-nek „Az elállás és a visszaadás jogkövetkezményei" című 357. §-a előírja:

„(1) Az elállási és visszaadási jogra – eltérő rendelkezés hiányában – a törvényes felmondásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A kifizetések visszatérítésének kötelezettségére vonatkozóan a 286. § (3) bekezdését e rendelkezéssel összhangban kell alkalmazni; az ott meghatározott határidő a fogyasztó elállási vagy visszaadási szándékára vonatkozó nyilatkozattal kezdődik. E tekintetben a fogyasztónak a visszaadási kötelezettségére vonatkozó határidő e nyilatkozat megtételétől kezdődik, az eladó visszatérítési kötelezettségére vonatkozó határidő pedig a nyilatkozat kézhezvételétől.

[…]

(3) A 346. § (2) bekezdése első mondatának 3. pontjától eltérően a fogyasztónak meg kell térítenie az áru rendeltetésszerű használatbavételével bekövetkezett állagromlásnak az ellenértékét, amennyiben őt legkésőbb a szerződés megkötésekor írásban

figyelmeztették e jogkövetkezményre és ennek elkerülésének lehetőségeire. Nem kell ilyen ellenértéket megtéríteni, ha az állagromlás kizárólag az áru megvizsgálására vezethető vissza. A 346. § (3) bekezdése első mondatának 3. pontja nem alkalmazható, ha a fogyasztót szabályszerűen tájékoztatták az elállási jogáról, vagy arról másképpen tudomást szerzett.

(4) További igények nem állnak fenn."

15 A BGB „Szállítási és hasonló költségek" című 448. §-ának (1) bekezdése kimondja:

„Az áru visszaadásának költségeit az eladó, míg az átvétel és a teljesítés helyétől eltérő helyre történő szállítás költségeit a vevő viseli."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16 A Handelsgesellschaft Heinrich Heine csomagküldő vállalkozást működtet. A vállalkozás által kiadott általános szerződési feltételek alapján a fogyasztónak az áru megküldési költségeinek jogcímén 4,95 euró összegű átalánydíjat kell fizetni. Ez az összeg elállás esetén is megilleti az eladót.

17 A német jognak megfelelően létesített fogyasztói szövetség, a Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen abbahagyásra kötelezés iránti keresetet nyújtott be a Handelsgesellschaft Heinrich Heine ellen, amelyben az elálláshoz fűződő jog gyakorlása esetén az áru megküldési költségei fogyasztókra hárításának abbahagyására kéri kötelezni az előbbit.

18 Az első fokon eljáró bíróság helyt adott a Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen kérelmének.

19 A Handelsgesellschaft Heinrich Heine által az említett ítélet ellen benyújtott fellebbezést az Oberlandesgericht Karlsruhe elutasította.

20 A Handelsgesellschaft Heinrich Heine felülvizsgálati kérelmének elbírálása során a Bundesgerichtshof egyértelműen megállapította, hogy a vevő a német jog alapján elállás esetén nem jogosult a megrendelt áru megküldésével kapcsolatos költségek visszatérítésére.

21 Az említett bíróság szerint azonban, ha úgy kellene tekinteni, hogy a 97/7 irányelvvel ellentétes az áruk megküldése költségeinek a fogyasztóra hárítása a fogyasztó elállása esetén, a BGB vonatkozó rendelkezéseit ezen irányelvnek ennek megfelelően kellene értelmezni, ebben az értelemben tehát úgy, hogy a szállítónak vissza kell térítenie a fogyasztó részére ezeket a költségeket.

22 A kérdést előterjesztő bíróság szerint azonban nem állapítható meg a szükséges egyértelműséggel, hogy így kell-e értelmezni ezt az irányelvet, és különösen 6. cikkének (1) és (2) bekezdését.

23 A Bundesgerichtshof e tekintetben több olyan érvet fejt ki, amelyekre azt a megoldást lehetne alapozni, miszerint az említett irányelvvel nem ellentétes valamely, az alapügyben szereplőhöz hasonló szabályozás.

24 Először is, a 97/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdése második mondatának, valamint (2) bekezdése második mondatának német változatban szereplő, „az elállási jog gyakorlása esetén" („infolge der Ausübung seines Widerrufsrechts") kifejezés azt sugallhatja, hogy e rendelkezések kizárólag az elállási jog gyakorlása során felmerült költségekre vonatkoznak, az áru megküldésének az elállás időpontjában már felmerült költségei kivételével. Az irányelv más nyelvi – különösen angol és francia – változatai alátámasztják ezt az értelmezést.

25 Másodsorban az említett irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondata nem zárja ki, hogy a szállító – elállás esetén – a fogyasztó által igénybe vett olyan szolgáltatások értékének megtérítésére vonatkozó igényt érvényesíthessen, amelyek természetükből adódóan nem szolgáltathatók vissza. Ebből következően összeegyeztethető a távértékesítési irányelv említett cikkével az a megállapítás, hogy megküldés esetében olyan szolgáltatásáról van szó, amely értékének megtérítésére – a megküldési költségek összegéig – a fogyasztó köteles, és a szállító visszafizetési kötelezettsége ezáltal arányosan csökken.

26 Harmadsorban nem egyértelmű, hogy a fogyasztó védelmére irányuló, különösen a 97/7 irányelv (14) preambulumbekezdésében kifejezett célkitűzés az áru megküldése költségeinek visszatérítését is megköveteli-e. Hagyományos vásárlás esetén ugyanis a fogyasztó viseli az üzlethelyiség felkeresésével járó költségeket, és rá kell fordítania az üzlethelyiség eléréséhez szükséges időt is.

27 E körülmények között a Bundesgerichtshof úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdésének második mondatát és (2) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely alapján az áruk megküldésének költségei akkor is a fogyasztóra háríthatók, ha a fogyasztó elállt a szerződéstől?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

28 A Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, a spanyol, az osztrák és a portugál kormány, valamint az Európai Közösségek Bizottsága úgy véli, hogy a 97/7 irányelv 6. cikkének rendelkezéseivel ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a szállító számára, hogy az áruk megküldésének költségeit akkor is a fogyasztóra hárítsa, ha a fogyasztó elállt a szerződéstől.

29 Először is a 97/7 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondatában szereplő, a „fogyasztó által kifizetett összegek" kifejezést tágan kell értelmezni, hogy az a fogyasztó által a szállítóval szemben a szerződés teljesítésével kapcsolatban megfizetett minden pénzösszeg megfizetését magába foglalja, az áruk megküldésének költségeit is beleértve.

30 Ezen túlmenően az említett irányelv 6. cikkének (1) és (2) bekezdése azt írja elő, hogy csak az áruk visszaküldésének közvetlen költségei háríthatók az elállási jogát gyakorló fogyasztóra. Következésképpen a többi költség – különösen az áru megküldéséhez kapcsolódók – nem hárítható az utóbbiakra.

31 Végül pedig, a fogyasztó részére vissza kell téríteni a szállítónak az áruk megküldéséhez hasonló járulékos szolgáltatása tekintetében a fogyasztó által viselt költségeket, amely szolgáltatáshoz a fogyasztónak az elállást követően nem fűződik semmilyen érdeke, azzal a céllal, hogy a fogyasztó védelmet élvezzen az azzal kapcsolatos kockázatokkal szemben, hogy a gyakorlatban nem láthatta előre azokat a távértékesítési szerződés megkötése előtt.

32 A német kormány ezzel szemben arra hivatkozik, hogy a 97/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondatát és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az áruk megküldésének költségei az elállási jogát gyakorló fogyasztóra háríthatók.

33 Az említett kormány lényegében azt állítja, hogy a 97/7 irányelv nem szabályozza a megküldés költségeinek átháríthatóságát a fogyasztó elállása esetén. Azok átháríthatósága tehát „az elállási jog gyakorlásából eredő egyéb feltételek és szabályok" alá tartozik, amelyeket a tagállamoknak kell meghatározniuk, amint azt az említett irányelv (14) preambulumbekezdése előírja.

34 Ugyanezen kormány úgy véli, hogy a fogyasztó által „kifizetett összegek" említett irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti visszatérítése kizárólag a főszolgáltatásokra, és különösen a fogyasztó által megfizetett árra vonatkozik.

35 A 97/7 irányelv különbséget tesz az elállási jog „gyakorlása esetén” felszámított költségek – amelyek e jog igénybevétele révén merülnek fel – és a szerződés megkötése vagy teljesítése során felmerült más költségek között. E tekintetben az irányelv 6. cikke (2) bekezdésének második mondata csupán az elállási jog gyakorlása révén felmerülő költségekre vonatkozik, míg a szerződéssel kapcsolatos egyéb költségekre alkalmazandó rendet az említett irányelv nem harmonizálja. Márpedig a megküldéssel kapcsolatos költségek az elállási jog gyakorlását megelőzően, és attól függetlenül állnak be. Következésképpen azok felszámíthatóságát az egyes tagállamok belső joga szabályozza.

36 A 97/7 irányelv 6. cikkével elérni kívánt célkitűzéseket illetően a német kormány azzal érvel, hogy e cikk ugyan az abból eredő hátrány ellensúlyozására törekszik, hogy a fogyasztó nem tudja az árut a szerződés megkötése előtt megvizsgálni, mindazonáltal e célkitűzések nem tartalmaznak semmiféle olyan utalást, amely lehetővé tenné a kötelmi jogviszony teljes körű átalakítását.

37 Egyebekben pedig az, hogy a fogyasztó viseli a megküldés költségeit, nem akadálya annak, hogy gyakorolja elállási jogát. Egyrészről ugyanis a szerződés megkötése előtt tájékoztatják az ilyen jellegű költségek összegéről. Másrészről pedig a szerződéstől való elállásra irányuló döntés független e költségek meglététől, mivel azokat már korábban ismertették.

A Bíróság válasza

Előzetes megfontolások

38 Emlékeztetni kell elsőként arra, hogy a 97/7 irányelv (4) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az irányelv célja uniós szinten egy minimális közös szabályozás bevezetése a távollevők között kötött szerződések területén.

39 Az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első mondata meghatározott határidőn belül, büntetésektől mentesen és indokolás nélkül gyakorolható elállási jogot biztosít a fogyasztó számára.

40 Az elállás jogkövetkezményei tekintetében a 97/7 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első és második mondata előírja, hogy „a szállító köteles a fogyasztó által kifizetett összegeket költségmentesen visszatéríteni a fogyasztó számára. A fogyasztótól az elállási jog gyakorlása miatt csak az áruk visszaküldésének közvetlen költségei követelhetők."

41 Az irányelv (14) preambulumbekezdéséből azonban kitűnik, hogy az elállás jogkövetkezményeinek harmonizációja nem teljes, valamint hogy „a tagállamoknak kell meghatározniuk az elállási jog gyakorlásából eredő egyéb feltételeket és szabályokat".

A „fogyasztó által kifizetett összegek" kifejezés értelmezéséről

42 Az alapeljárásban az a kérdés merül fel, hogy a 97/7 irányelv 6. cikke (1) és (2) bekezdésének hatálya kiterjed-e az áruk megküldésével kapcsolatos költségek felszámítására, amennyiben a fogyasztó eláll a szerződéstől, vagy hogy – épp ellenkezőleg – a tagállamok feladata-e azok felszámíthatóságának meghatározása.

43 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az említett irányelv 6. cikke (2) bekezdése első mondatának megfogalmazása a fogyasztó elállása esetén a szállítóra általános

visszatérítési kötelezettséget ír elő a fogyasztó által a szerződéskötéskor kifizetett valamennyi összeg tekintetében, függetlenül azok kifizetési jogcímétől.

44 A német kormány állításával ellentétben sem a 97/7 irányelv 6. cikke rendelkezéseinek megfogalmazásából, sem annak általános rendszeréből nem következik az, hogy a „kifizetett összegek" kifejezést úgy kell értelmezni, mint amely kizárólag a fogyasztó által fizetett árra vonatkozik, az általa megfizetett költségekre azonban nem.

45 A 97/7 irányelv ugyanis – annak 4. cikke értelmében – csak a szállító által a szerződés megkötését megelőzően az ezen irányelv 4. cikkével összhangban a fogyasztó rendelkezésére bocsátott információk tekintetében tesz különbséget az áru ára és a szállítási költségek között. Ezzel szemben az elállás jogkövetkezményei tekintetében ez az irányelv nem alkalmaz ilyen különbségtételt, ily módon pedig a fogyasztó által a szállító részére kifizetett összegek teljes egészére vonatkozik.

46 Ezt az értelmezést az említett (2) bekezdés második mondatában „az áruk visszaküldésének közvetlen költségeinek" megjelölésére alkalmazott „a fogyasztótól csak az áruk visszaküldésének közvetlen költségei követelhetők" kifejezés is megerősíti. Amint azt a főtanácsnok indítványának 32. pontjában megjegyzi, a „csak" kifejezés e rendelkezés szigorú értelmezését teszi szükségessé, és e kivételnek kimerítő jelleget kölcsönöz.

47 A fentiekből következik, hogy – a 97/7 irányelv 6. cikke (2) bekezdése második mondatának tulajdonítható értelmezésre is figyelemmel – a 97/7 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének első mondatában szereplő, „kifizetett összegek" kifejezés a fogyasztó által a szerződéssel kapcsolatban felmerült költségek fedezése céljából kifizetett valamennyi összegre kiterjed.

„Az elállási jog gyakorlása esetén" kifejezés értelmezéséről

48 Amint arra a jelen ítélet 35. pontja emlékeztet a német kormány azt is előadja, hogy a 97/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondatában és (2) bekezdésének második mondatában szereplő „az elállási jog gyakorlása esetén" kifejezés nem a fogyasztókat terhelő valamennyi költségre, hanem kizárólag az elállási jog gyakorlásához kapcsolódókra vonatkozik. Következésképpen az említett rendelkezések kizárólag az elállás miatt felmerülő költségeket szabályozzák.

49 Előzetesen meg kell állapítani, hogy bizonyos nyelvi változatokban az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdése második mondatának és (2) bekezdése második mondatának megfogalmazása értelmezhető úgy is, mint amely kizárólag az elállási jog gyakorlását követően és annak révén felmerülő költségekre vonatkozik, és úgy is, mint amely a szerződés megkötésével, teljesítésével vagy megszüntetésével kapcsolatban felmerült valamennyi olyan költségre vonatkozik, amelyek a fogyasztóra háríthatók az elállási jog gyakorlása esetén.

50 Amint azt a főtanácsnok indítványának 41. pontjában jelezte, jóllehet a 97/7 irányelv német, angol és francia nyelvi változatai az „infolge", „because of" és „en raison de" [miatt] kifejezéseket használják, ugyanezen irányelv más nyelvi változatai – különösen a spanyol és olasz nyelvi változatok – nem alkalmaznak hasonló kifejezést, hanem egyszerűen az elállási jogát gyakorló fogyasztóra vonatkoznak.

51 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi irányelvek egységes értelmezésének szükségessége kizárja azt, hogy valamely rendelkezés szövegét kétség esetén elszigetelten vizsgálják, és éppen azt követeli meg, hogy a más hivatalos nyelveken elfogadott változatok fényében értelmezzék és alkalmazzák azt (lásd ebben az értelemben a C-296/95. sz., EMU Tabac és társai ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1605. o.] 36. pontját; a C-321/96. sz. Mecklenburg-ügyben

1998. június 17-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-3809. o.] 29. pontját; a C-375/07. sz. Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ügyben 2008. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-8691. o.] 46. pontját, valamint a C-199/08. sz. Eschig-ügyben 2009. szeptember 10-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-8295. o.] 54. pontját). Ezen túlmenően a közösségi szövegek egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (lásd a C-437/97. sz., EKW és Wein & Co ügyben 2000. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-1157. o.] 42. pontját, a C-457/05. sz., Schutzverband der Spirituosen-Industrie ügyben 2007. október 4-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-8075. o.] 18. pontját, valamint a C-239/07. sz. Sabatauskas és társai ügyben 2008. október 9-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-7523. o.] 39. pontját).

52 Meg kell állapítani, hogy az irányelv általános rendszerének és céljának megfelel a 97/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdése második mondatának, valamint (2) bekezdése második mondatának az az értelmezése, miszerint ezek a rendelkezések a szerződés megkötésével, teljesítésével vagy megszüntetésével kapcsolatban felmerült valamennyi olyan költségre vonatkozik, amelyek a fogyasztóra háríthatók az elállási jog gyakorlása esetén.

53 Egyrészről ugyanis ezt az értelmezést támasztja alá az, hogy a 97/7 irányelvnek még azon nyelvi változataiban is, amelyek annak 6. cikkében a „miatt" vagy valamely ahhoz hasonló kifejezést használják, az irányelv (14) preambulumbekezdése a fogyasztó által abban az esetben viselt költségeket említi, „amennyiben a fogyasztó gyakorolja elállási jogát". Következésképpen – a német kormány állításával ellentétben – ezen irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondata és (2) bekezdésének második mondata a szerződéssel kapcsolatba felmerülő valamennyi költségre, és nem csupán az elállási jog gyakorlását követően és annak révén felmerülő költségekre vonatkozik.

54 Másrészről a 97/7 irányelv 6. cikkének célkitűzése tekintetében hangsúlyozni kell, hogy annak (14) preambulumbekezdése kijelenti, hogy a fogyasztónak közvetlenül az áruk visszaküldéséből eredő költségeken kívüli más költségekkel való terhelésére vonatkozó tilalom célja annak biztosítása, hogy az ebben az irányelvben foglalt elállási

jog „ne maradjon formális". (lásd e tekintetben a C-489/07. sz. Messner-ügyben 2009. szeptember 3-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-7315. o.] 19. pontját). Mivel az említett 6. cikk célkitűzése tehát egyértelműen az, hogy ne tartsa vissza a fogyasztót elállási jogának gyakorlásától, ellentétes lenne az említett célkitűzéssel e cikket oly módon értelmezni, mint amely megengedi a tagállamok számára annak lehetővé tételét, hogy a szállítási költségeket elállás esetén a fogyasztóra hárítsák.

55 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondata és (2) bekezdésének második mondata mindössze azt engedi meg, hogy a szállító – a fogyasztó elállása esetén – ez utóbbira az áruk visszaküldésének közvetlen költségeit hárítsa.

56 Ha a megküldés költségeit is a fogyasztónak kellene viselnie, úgy a fogyasztó ezzel történő megterhelése – amely szükségképpen olyan jellegű, hogy visszatartsa ez utóbbit elállási jogának gyakorlásától – éppen az irányelv 6. cikkének célkitűzésével lenne ellentétes, amint arra a jelen ítélet 54. pontja emlékeztet.

57 Ezenfelül a fogyasztó ehhez hasonló megterhelése – jellegénél fogva – a kockázatoknak a távollévők között kötött szerződésben szereplő felek közötti kiegyensúlyozott megoszlását vonná kétségbe azáltal, hogy az áru szállításával kapcsolatos valamennyi költséget a fogyasztóval fizetteti meg.

58 Egyebekben pedig az, hogy a fogyasztót a megküldés költségeinek összegéről a szerződés megkötést megelőzően tájékoztatták, nem szünteti meg azt a visszatartó jelleget, amelyet a fogyasztóknak az e költségekkel való terhelése ez utóbbi elállási jogának gyakorlása tekintetében kifejtene.

59 A fenti megfontolások tükrében a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 97/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondatát, valamint (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely a távollevők között kötött szerződés keretében lehetővé teszi a szállítónak, hogy az áruk megküldésének költségeit a fogyasztóra hárítsa, ha a fogyasztó elállt a szerződéstől.

A költségekről

60 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A távollevők között kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7 európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének második mondatát, valamint (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely a távollévők között kötött szerződés keretében lehetővé teszi a szállítónak, hogy az áruk megküldésének költségeit a fogyasztóra hárítsa, ha a fogyasztó elállt a szerződéstől.

Aláírások